

**MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI SON SINIF ÖĞRENCİLERİNİN
SES DİZİLERİNİ TANIMADAKİ BAŞARILARI**

Serkan Karaaslan

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

NİSAN, 2019

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren on iki (12) ay sonra tezdən fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Serkan
Soyadı : KARAASLAN
Bölümü : Müzik Eğitimi
İmza :
Teslim Tarihi :/04/2019

TEZİN

Türkçe Adı: Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Son Sınıf Öğrencilerinin Ses Dizilerini Tanımadaki Başarıları

İngilizce Adı: Skills of Aurally Recognising The Musical Scales of The Final Year Students of Musical Education Division

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynaklarda belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim

Yazar Adı Soyadı: Serkan Karaaslan

İmza :

JÜRİ ONAY SAYFASI

Serkan Karaaslan tarafından hazırlanan “Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Son Sınıf Öğrencilerinin Ses Dizilerini Tanımadaki Başarıları” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği/çokluğu ile Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Ülkü ÖZGÜR

(Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

Başkan: Dr. Öğr. Üyesi Kaan YÜKSEL

(Sahne Sanatları Bölümü, Başkent Üniversitesi)

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Selçuk BİLGİN

(Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

Tez Savunma Tarihi: 12/04/ 2019

Bu tezin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Selma YEL

Eğitim Bilimleri Enstitü Müdürü

.....

Eşim Melike Karaaslan'a

TEŞEKKÜR

Araştırmam boyunca sabrı ve hoşgörsüyle bana yol gösteren değerli hocam ve tez danışmanım Prof. Ülkü ÖZGÜR'e aydınlatıcı fikirleriyle katkıda bulunan sayın Doç. Dr. Fatma YILDIRIM'a, Doç. Dr. Özgür Sadık KARATAŐ'a, Doç. Dr. Melike ÖZER KESKİN'e, Dr. Öğr. Üyesi Koray ÇELENK'e, Dr. Öğr. Üyesi Selçuk BİLGİN'e, Dr. Öğr. Üyesi Vefa TERZİOĞLU'na, Dr. Öğr. Üyesi Şevki Özer AKÇAY'a, İngilizce çevirilerde sevgili kardeşim Saygın KARAASLAN'a, Çağdaş ULUTAŐ'a, Ahmet AK'a beni hayat boyu yalnız bırakmayan annem Nezaket KARAASLAN ve eşim Melike KARAASLAN'a sonsuz teşekkürlerimi bir borç bilirim.

MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI SON SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SES DİZİLERİNİ TANIMADAKİ BAŞARILARI

Yüksek Lisans Tezi

Serkan Karaaslan

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Nisan, 2019

ÖZ

Araştırmanın amacı, müzik eğitimi anabilim dalı son sınıf öğrencilerine uygulanan işitsel ve görsel testlerle tonal, pentatonik, makamsal, modal ve caz müziği dizilerini tanımadaki başarılarını ortaya koymaktır. Araştırmanın çalışma grubu 2018-2019 öğretim yılı Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı güz dönemi son sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemi olan durum çalışması tipi kullanılmıştır. Literatür taramada; makaleler, kitaplar, nota albümleri ile ses dosyalarından yararlanılmış ve öğrencilere işitsel test uygulanmıştır. Uygulanan test sonucu elde edilen verilerin çözümlenmesinde frekans (f) ve yüzde (%) değerleri kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Modal, tonal, makamsal ses dizileri

Sayfa Adedi :77

Danışman : Prof. Ülkü ÖZGÜR

**SKILLS OF RECOGNISING MUSICAL SCALES OF THE FINAL
YEAR STUDENTS OF MUSICAL EDUCATION DIVISION**

(Master Thesis)

Serkan Karaaslan

GAZİ UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

April, 2019

ABSTRACT

The aim of the research is to reveal the success rate of recognition of tonal, pentatonic, microtonal, modal, and jazz music scales in the auditory and visual tests, applied to the final year students of the music education division. The research group of study is composed of the final year students of the fall semester of the 2018-2019 academic year in the Music Education Department of the Fine Arts Faculty of Gazi University. Within this study case studies, which are qualitative research method, has been used. The articles, books, note albums, audio files were used and aural tests applied on the students for literature scanning. Frequency (f) and Percentage (%) values has been used by the analysis of data obtained by tests application

Key Words. : Modal, tonal, microtonal, microtonal scales

Number of Pages : 77

Supervisor. : Prof. Ülkü ÖZGÜR

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZ	vi
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar LİSTESİ.....	x
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xi
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ.....	xii
BÖLÜM I	1
GİRİŞ.....	1
Pentatonik Diziler.....	4
Türk Müziği Makam Dizileri	5
Modal Diziler	6
Tonal Diziler	8
Caz Müziği Dizileri.....	9
Atonal Diziler	10
Problem Durumu.....	11
Alt Problemler	25
Araştırmanın Amacı	25
Araştırmanın Önemi	25
Varsayımlar	26
Sınırlılıklar	26

BÖLÜM II	27
YÖNTEM	27
Araştırmanın Modeli.....	27
Çalışma Grubu	27
Araştırmanın Evreni ve Örneklemi.....	28
Verilerin Toplanması	28
Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması	29
BÖLÜM III	30
BULGULAR VE YORUM	30
Test-I'e Ait Bulgular ve Yorum	31
Test-II'ye Ait Bulgular ve Yorum.....	33
Test-III'e Ait Bulgular ve Yorum	35
BÖLÜM IV	37
SONUÇ VE ÖNERİLER	37
Test-I'e Ait Sonuçlar	37
Test-II'ye Ait Sonuçlar	38
Test-III'e Ait Sonuçlar	38
Sonuç	39
Öneriler	39
KAYNAKLAR	41
EKLER	44

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Eğitim Gören Son Sınıf Öğrencilerine Uygulanan Test-I Frekans ve Yüzde Değerleri Tablosu	31
Tablo 2. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Eğitim Gören Son Sınıf Öğrencilerine Uygulanan Test-II Frekans ve Yüzde Değerleri Tablosu.....	33
Tablo 3. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Eğitim Gören Son Sınıf Öğrencilerine Uygulanan Test-III Frekans ve Yüzde Değerleri Tablosu	35

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Pentatonik diziler.....	4
Şekil 2. Türk müziği yalın makam dizileri	6
Şekil 3. Modal diziler	8
Şekil 4. Tonal diziler.....	9
Şekil 5. Caz müziği dizileri.....	10
Şekil 6. Atonal diziler	11
Şekil 7. Türk makam dizilerine benzeyen Batı Antikçağ modal dizileri (Nayır, 2015, s. 186).	12
Şekil 8. “ASIK VEYSEL” eseri “Professor Sachenfunkilus Masterian of the Rock”(2008)...	13
Şekil 9. “Theme from the Simpson” eserinin giriş bölümü.....	13
Şekil 10. “Back to the Future” filminin tema müziği.	14
Şekil 11. “She moved through the fair” eseri	15
Şekil 12. “Royals” eseri.....	16
Şekil 13. “Stayin’ Alive” eserinin giriş bölümü.	17
Şekil 14. “So What” eseri.	18
Şekil 15. Joe Satriani’nin Devil’s Slide” eseri.....	19
Şekil 16. “Wake me Up” eseri.....	20
Şekil 17. “Summer Time” eseri.....	21
Şekil 18. “Mission İmpossible” eseri.....	22
Şekil 19. “The Pink Panther” eseri.	23
Şekil 20. “Oğlan Oğlan” eseri.	24

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

AGSL	Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi
GTHM	Geleneksel Türk Halk Müziği
GTSM	Geleneksel Türk Sanat Müziği
MİOY	Müziksel İşitme Okuma Yazma
SPSS	Statistical Package for the Social Sciences (Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı)

BÖLÜM I

GİRİŞ

Eğitim, yaşamın öznesi kabul edebileceğimiz canlılığın hemen her bir türünün etrafında hayat bulan soyut ya da somut tüm nesnelere ilişkisinden edindiği bilgiyi inşa etme yöntemidir. Canlılığın düşünsel yeteneğine göre artan seviyede ancak hemen hemen canlılığın var olduğu her yerde bilgi hem genetik hem düşsel olarak aktarılır. Felsefe gibi bilgi biliminin mucidi ve evreni anlama çabasının hayat barındıran öznesi insan, etken ve edilgen durabildiği objelerin tümünü nispeten güçlü kavrayışını ve daha önemlisi ona hakimiyetini bilgisini sınıflandırıp aktarabilmek üzere disiplin geliştirebilmiş olmasına borçludur. Bilginin doğası gereği eğitimin de yalnızca biyolojik insan türü tekelinde değerlendirilemeyecek olmasına karşın tasarım, bildiğimiz kadarıyla insan tekelindedir. İnsana özgü derin hayal gücünün türlü dışı vurum yöntemlerinin tamamına sanat diyecek olursak, onu geliştirip aktarabilmek için de eğitim disiplinine ihtiyaç duymaktayız. Hatta bu bağlamda dikkatimizi yönelttiğimiz somut ve ölçülebilir bilgiden daha çok hissi ve düşsel imgenin biriktirilmesi ve aktarımına yönelik olacağından geliştireceğimiz disiplinin kendine has metodlarını icat etmesi gerekmektedir. Neredeyse bir ihtiyaç halinde düş kuran ve türlü yöntemlerle anlatan insanın bu özel yeteneği eğitim çatısında korunup geliştirildiğinde insan zekâsı ve tasarlama yeteneği birbirlerine hizmet etmeye başlar.

“Eğitim, insana yönelik bir hizmet olarak görülebilir. Bu hizmetin yerine getirilmesi sürecinde, geniş anlamda toplumda yaşayan her bir birey, bilinçli ya da bilinçsiz olarak bir eğitici/öğretici olarak rol aldığı gibi aynı zamanda bir eğitilen/öğrenen durumundadır. Buna sosyal öğrenme süreci de denir ve bazı teoriler tarafından ayrıntılı biçimde açıklanmaya çalışılır. Kısacası eğitim, yaşam boyu devam eden bu karşılıklı etkileşime bağlı olarak bir insanlaşma veya insanileştirme süreci olarak görülebilir” (Şişman, 2016, s. 4). İnsanı diğer

canlılardan keskince ayıran özelliği duygularını üretmesi ve duyguları ışığında tasarımlar ortaya koymasındır. Bizi insanlaştıran tasarlama kabiliyetine sanat diyecek olursak bunun disipline edilmesini de sanat eğitimi olarak adlandırabiliriz.

Sanat eğitimi, birçok sanat disiplininin bir araya gelmesiyle oluşur. Bu disiplinler; plastik sanatlar (resim, heykel, mimari, kabartma, hat, tezhip, minyatür) eğitimi, dramatik sanatlar (tiyatro, bale, dans, opera, sinema) eğitimi ve fonetik sanatlar (edebiyat, müzik) eğitimi olmak üzere üç ana başlıkta toplanır. Sanat eğitimi kapsamında değerlendirilen müzik eğitimi bireyin duygularını işitsel olarak ifade edebilmesi veya işitsel ifadeleri anlayabilmesine yönelik davranışların geliştirilmesi olarak tanımlanabilir.

“Müzik eğitimi, temelde bir müziksel davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış dönüştürme, geliştirme ve yetkinleştirme sürecidir” (Uçan, 2018, s. 11). Müzik eğitimi; genel, özengen ve mesleki olmak üzere üçe ayrılır. Genel müzik eğitimi; okul öncesi, ilkökul, ortaokul ve liselerde müzik öğretmeni aracılığı ile yürütülen müzik eğitimidir. Özengen müzik eğitimi; müziği hobi olarak yapmak isteyen bireylere verilen eğitim olarak tanımlanabilir. Mesleki müzik eğitimi; müziği meslek edinen bireylere verilen eğitimidir.

“Mesleki müzik eğitimi, müzik alanının bütününü, bir kolunu, dalını, o bütün kol ya da dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı bulunan, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları, yeterlikleri ve birikimi kazandırmayı amaçlamaktadır” (Uçan, 2018, s. 36). Türkiye’de mesleki müzik eğitimi veren kurumlar: Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi (AGSL), Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Sosyal ve Beşerî Bilimler Fakültesi Müzik Bölümü, Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümleri, Müzik ve Sahne Sanatları Fakülteleri Müzik Bölümleri, Devlet Konservatuarları, Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi, Milli Savunma Üniversitesi Bando Astsubay Meslek Yüksek Okulu’dur.

İnsanın ruhunu yansıtan onu besleyen ve ondan beslenen sanat olgusunun müzik alt koluna inildiğinde, sistematik bir bakış açısı geliştirebilmek için sergilenmek istenen duygunun bilişsel düzleme aktarılması engelini, sesleri kararlaştırılmış işaretler kullanarak ifade etmekle aşmış görünmekteyiz. Ancak müzik bilgisini korumak, geliştirmek ve aktarabilmek için somut ve genel-geçer düzlem, belli ilkeler ile temellendirilmelidir. Müzik üretimi,

yorumlanması ve hatta tüketiminde kalıp olarak kullanılacak aynı zamanda müziğin ve müzik eğitiminin temelini teşkil edecek kurallı yapılar üretmek ihtiyacının buradan doğduğu söylenebilir. Sanatçıyı adım adım eser inşa ve icra etmeye veya tersten düşünüldüğünde bir eserin büyük parçalarını analiz etmeye ve anlamaya sevk edecek karakteristik yapılara duyulan gereksinimin, ses dizilerini ortaya çıkardığı düşünülebilir.

“Müzik bilimi geliştikçe, kullanılan seslerin rastgele olmadığı, bu sesler arasında belli matematiksel bağlantıların bulunduğu belirlenmiştir. Böylelikle diziler çözümlenerek, belli kuramsal temellere oturtulmaya çalışılmıştır” (Özgür & Aydoğan, 2015, s. 65).

Müzik eğitiminin ayrılmaz bir parçası müziğin türü ne olursa olsun ses dizileridir. Mesleki müzik eğitimi veren tüm okullarda çeşitli ders isimleri altında müzik dizilerinin öğretimi önemli bir yer tutmaktadır. Diziler, müziğin öğelerinden biridir ve bir disiplin olarak müziğin temel kavramlarından biridir. Müzik türü ne olursa olsun her ezginin bir dizisi vardır. Diziler ve dizilerdeki seslerin/derecelerin işlevleri özümsemeden ortaya konulacak müziğin ifade yeteneği zayıflayacaktır.

Dizi farklı kaynaklarda farklı adlarla anılmaktadır. Bunlar; gam, mod, makam dizisi, aşit ve ayaktır. Diziler, başladığı sesin adını alırlar. Bu ses ezginin karar sesidir. Dizin karakterinin oluşmasında karar perdesinin yanı sıra, yarım perdelerin yeri ve dizi işlenişi de belirleyici rol oynar (Özgür & Aydoğan, 2015, s. 66).

Literatürdeki kaynaklardan elde edebileceğimiz birbirinden farklı dizi tanımları: Cema'a (scala), bir cinste bulunandan fazla miktardaki lahni aralıklar topluluğu olup, bu lahni aralıklar nefste tasarlanır ve enstrümanlardaki yerlerinden hareketle de tekrar edilen ve peş peşe bir şekilde fiilen çıkarılarak ezginin oluşturulmasında kullanılır (İbn Sina, çev: A. H. Turabi, 2004: 51). Müzik sistemindeki tüm seslerin yüksekliklerine göre sıralanmasına ses dizisi denir (Hacıev, 2016, s. 12). Mod seslerinin yükseklik sırasına göre yerleşmesine dizi denir. (Elhankızı, 2008, s. 56). Tonal müzikte tonikten bir oktav uzaklıktaki toniğe sıralanan, tam ve yarım seslerden oluşan diyatonik ile yalnızca yarım seslerden oluşan ve her derecesi bir nota sayılan kromatik olarak ikiye ayrılan nota dizileri (Aktüze, 2010 s. 230). Ses perdelerinin belirli kurallara göre yanaşık biçimde birbirini izlemesi yoluyla bir müzik sistemine temel olan sesler grubu. (Say, 2005, s.462). Tonal müzikte tonikten toniğe sayılan ses grubu (Sözer, 1996, s. 223). Sesleri arada hiçbirini atlamadan birbiri ardından sıralamak

(Saygun, 1956, s. 45). Dizi, perdelerin özel kurallara göre sıralı ve bir musiki sistemine temellik eden belirli ardılığdır. (Gazimihal, 1961, s. 67).

Diziler başlıca altı kümede toplanır:

1. Pentatonik Diziler
2. Türk Müziği Makam Dizileri
3. Modal Diziler
4. Tonal Diziler
5. Caz Müziği Dizileri
6. Atonal Diziler

Pentatonik Diziler

İsminden de anlaşıldığı gibi pentatonik müzik beş değişik ton kullanır. Bu beş ton arasında yarım ses bulunmadığı için yarım sessiz ya da Anhemitonik Pentatonik (yarı tonsuz) diye adlandırılır. Pentatonik uygulamalar büyük minör ses dizisinde kullanıldığı gibi, kilise ve Avrupa dışı müziklerde de karşımıza çıkar (Kaiser, 1998, s.124).

Kökene Asya'ya dayanan pentatonik diziler adından da anlaşıldığı gibi beş sestem oluşan dizilerdir. Pentatonik dizilerin kullanımı; Balkanlar, Japonya, Çin ve Afrika'nın çeşitli bölgelerinde karakteristik bir özelliktir (Ghezso, 1990, s. 216).

Pentatonik dizinin yarım sesli ve yarım sesi olmayan olarak iki türü bulunmasına karşın genellikle pentatonik denilince akla yarım sesi olmayan beş sesli dizi gelmektedir. Ve bu dizi günümüzde yaygın olarak caz, blues ve rock müzik türlerinde kullanılır.

Şekil 1. Pentatonik diziler

Türk Müziği Makam Dizileri

“Makam, Arapça bir sözcük olup, kıyam, kâma kökünden gelmiştir. Kıyam, kâma, doğrulama, dikilme, ayağa kalkma anlamlarına gelir. Makam sözcüğünün çeşitli anlamlarının olmasının yanında makam sözcüğünün ilk tanımını Abdülbaki Nasır Dede yapmıştır” (Özgür & Aydoğan, 2015, s. 71).

“Türk mûsikisinde belirli aralıklarla birbirine uyan mülayim seslerden kurulu bir dizi içerisinde özel bir seyir kuralı olan musiki cümlelerinin meydana getirdiği çeşniye makam denir” (Karadeniz, 2012, s. 64). Türk Musikisi makam dizileri, adına çeşni dediğimiz dörtlü ve beşli ses dizilerinden oluşmaktadır. Türk Müziği makam dizileri; yalın/basit makamlar, göçürülmüş makamlar ve bileşik makamlar olmak üzere üç grupta toplanır. Yalın makamlar bir dörtlü ile bir beşliden veya bir beşli ile bir dörtlüden oluşurken, göçürülmüş makamlar bir makam dizisinin başka bir perdeye aktarılmasıyla oluşur. Bunun yanında bileşik makamlar ise farklı üçlü dörtlü ve beşli çeşnilerin birbirine eklenmesiyle yeni kişilik kazanıp makam olarak kabul edilmiştir. Türk Müziği Makam dizilerinde karar, güçlü ve asma kalış perdeleri bulunmaktadır.

Türk Musikisi’nde 13 yalın makam mevcut olup bunlar; Çargâh, Buselik, Kürdi, Rast, Uşşak, Hümayun, Hicaz, Uzzal, Zırgüleli Hicaz, Hüseyini, Neva, Karcıgar ve Basit Suzinak ’tan oluşmaktadır (Özkan 2010, s. 116).

Şekil 2. Türk müziği yalın makam dizileri

Modal Diziler

Eski Yunan müziğinin temelini tetrakordlar (dört ses) oluşturmaktadır. Kullanılan bu dört sesin iç örgütü, doğurucu dizinin ve makamın ne olacağını saptar. İki sınır sesin (dörtlünün

başındaki ve sonundaki) ezgisel sorumluluğu, yükü, öteki seslerden fazladır. Her tetrakordun başındaki ve sonundaki sesler değişmez. Aradaki seslerin değişmesi ile diatonik, kromatik ve anarmonik olmak üzere üç çeşit dörtlü elde edilir (Selanik'den aktaran Özgür, 2001).

Kilise modları (makamları): Gregorius şarkıları, öbür adıyla Düz Şarkılar, Doğu ve Akdeniz ezgilerinden geldikleri için bunların makamsal yapılarının izlerini taşırlar (Sachs 1965, s. 36). Orta Çağda, Yunan modeline göre oluşmuş 8 (sonraları 12) farklı oktav kesiti vardı. Kilise tonları (modları) adını alan bu diziler Yunan dizi isimleri ile kayda geçirildi (Michels, & Vogel,'den aktaran Uçar, 2013, s. 91).

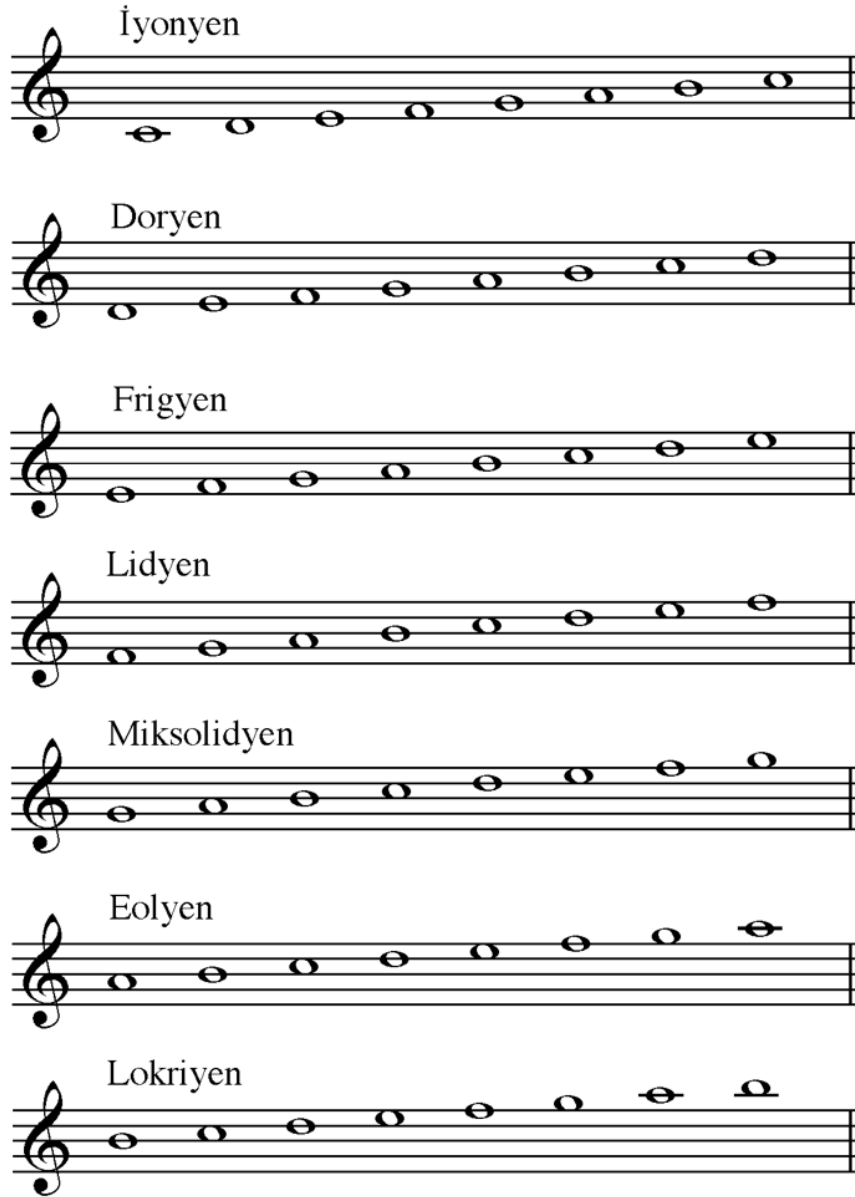
Yaklaşık 800 ile 1500 yılları arasında Kilise Modları neredeyse tüm Batı müziğinin temelini oluşturmuştur. (Benward & White, 44). Tüm diğer sanat dallarında olduğu gibi müzikte de yeniden doğuşa işaret eden Rönesans, Antik Yunan'da doğup Orta Çağda son halini aldığını söyleyebileceğimiz Kilise modlarının akıbetini de etkilemiştir. Rönesans, Kilise ve imparatorun otoritesinden kurtulmak isteyen insancıl bir ruha sahiptir (İlyasoğlu,1999, s.16).

Rönesans'ın sona ermesi ile birlikte baskın modal sistem de yerini tonal sisteme bırakmaya başlamıştır. Mod terimi bir diziyi oluşturan tam ve yarım aralıkların dizilimini ifade etmektedir.

17. yüzyıl öncesinde müzik çoğunlukla 6 modlu bir sistem üzerine kuruluydu. Bu modlar batı dünyasının halk müziğinde de yaygın olarak kullanılmaktadır. Söz konusu modlar 17. 18. ve 19. yüzyıl bestecileri tarafından göz ardı edilmiştir, ancak 20. yüzyıl klasik ve popüler müzik bestecileri ile tekrar popüler hale gelmiştir. Bu bölümde kullanılan modlar kilise modları, dini modlar veya Orta Çağ modları olarak bilinen modlardır (Ottman, 1996, s. 309).

Modal diziler dendiğinde aklımıza ilk gelen Antik Yunan modları olup, Antik Yunan modları ise yerini zamanla Orta Çağ (kilise) modlarına bırakmıştır. Grek makamları ile yakınlığı bilinen kilise makamları, Yunan makamlarının aksine çıkıcı nitelikte gamlardan oluşur (Selanik, 1996, s. 42). Antik Yunan ses dizileri adı ile başlayan ve Orta Çağ dizileri ile günümüze kadar gelen modal dizileri sırasıyla; İyoniyen (Ionian), Doryen (Dorian), Frigyen (Phrygian), Lidyen(Lydian), Miksolidyen (Mixolydian), Eolyen (Aeolian), Lokriyen (Locrian) olmak üzere yedi çeşittir. Adını Ege kıyılarında kurulan eski Anadolu uygarlıklarından alan bu diziler, günümüzde yoğun olarak caz, blues, rock ve flamenko

müzik türlerinde kullanılmaktadır. Kısacası doğaçlamaya yatkın müzik türlerinde sıklıkla kullanılır.

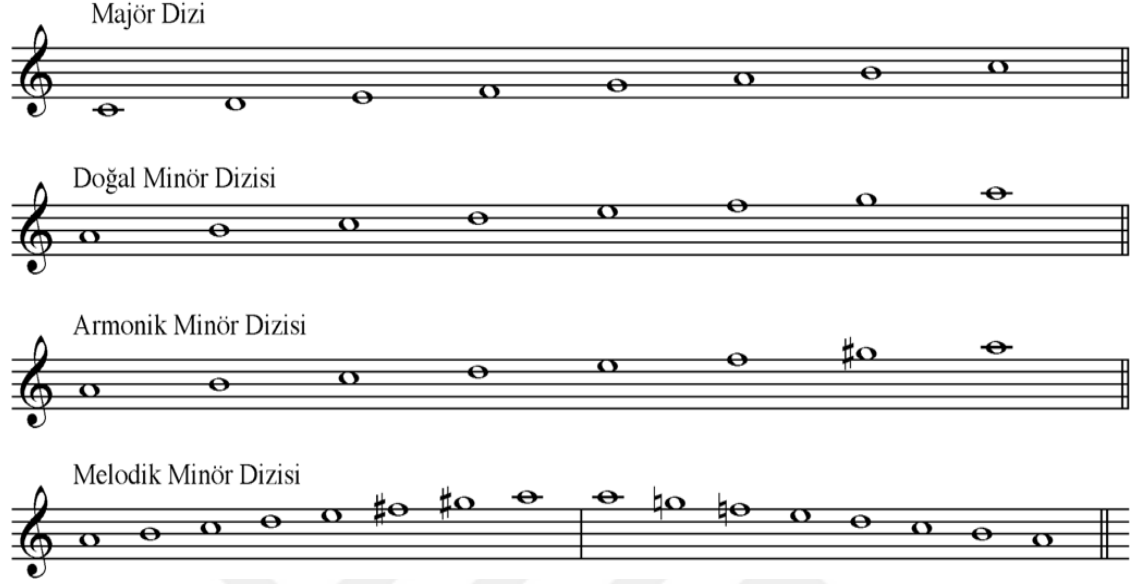

Şekil 3. Modal diziler

Tonal Diziler

Kilisenin dışında oluşup gelişen halk müziğinde İonyen ve Eolyen modları yaygın olarak kullanılmaktaydı. Bu iki mod dünyevi duyguları çağrıştırmaları düşüncesiyle giderek kiliseden dışlanmıştı. Böylelikle 16. Yüzyıldan başlayarak İonyen modu “majör”, Eolyen modu “minör” dizi olarak kullanılmaktaydı. Tonal bir dizinin majör ya da minör olarak

adlandırılması dizideki tam ve yarım perdelerin düzenlenişine bağlıdır (Özgür & Aydoğan, 2015, s. 72).

Şekil 4. Tonal diziler

Caz Müziği Dizileri

1800'lerin sonlarına doğru New Orleans'ta başlayan caz müziği Amerika Birleşik Devletleri'nde doğan siyahi yerel müziklerin atası olarak kabul edilmektedir. Caz müziği, başta Afrika kökenli ritm ve melodilerin, tarlalarda söylenen işçi şarkılarının, dinsel müziğin kısacası Afro-Amerikalılar'ın etkilendiği neredeyse tüm diğer dinamiklerin bir sentezidir.

Caz müziğinde kullanılan diziler; özel diziler ve majör minörden türetilen diziler olmak üzere ikiye ayrılır (Yavuzoğlu, 2012, s. 54). Caz müziğinde kullanılan diziler, modal diziler, pentatonik diziler, blues dizisi, whole-ton dizisi, whole-step half-step dizisi, half-step dizisi, augmented dizisi olarak sıralanabilir

Şekil 5. Caz müziği dizileri

Atonal Diziler

Genel tanımıyla “yeni müzik”, 300 yıldan beri kullanılan (yaklaşık 1600-1900) tonal müzik ile tüm bağları kopartmak ve müzik tarihinde ton-dışı (atonal) dönemin sayfalarını çevirmek anlamına gelir. Kontrapuan yeni bir kavrayışla ele alınmış, ses partileri bağımsız bir akış kazanabilmiştir. Birden fazla tonalite ve ritim kullanılması atonal müziğin özelliklerindedir (Say, 2012, s. 468). Atonal müzikte tüm sesler eşit önemde ve değerdedir ve sesler arasında duruculuk - yürüyücülük yoktur. Şekil 6’da Fransız besteci Messiaen’in yapay dizileri altısı yer almaktadır.

Şekil 6. Atonal diziler

Problem Durumu

Farklı kültürlerin sahip olduğu tonal, modal ve makamsal dizilerin birbirine benzerlik ve farklılıkları mevcuttur. Örnek verecek olursak; Endülüs Emevileri'nin İspanya'da 600 yılı aşkın yaşamları oradaki müzik kültürünü de etkilemelerine neden olmuştur. Hicaz ve Kürdî makam dizileri İspanyol-Flamenko ve Frigyen dizilerine olan benzerlikleri yadsınamaz. Türk makam dizileri ile modal dizilerin birbirine benzer olanlarının bulunmasına karşın, makam kavramının dizi alt kümesine göre detaylı ve kapsayıcı olmasının bire bir eşleşmeyi imkânsız kıldığı söylenebilir. Nayir (2015), çalışmasında Türk Makam Dizileri ile Orta Çağ modlarının benzerlikleri karşılaştırılmıştır.

Müzik türleri birbiri ile sürekli etkileşim içerisindedir. Özellikle caz ve rock türü bestecileri birçok müzik türünden ilham almıştır. Dünyanın tanınmış gitar virtüözlerinden Joe Satriani'nin 2008 yılında çıkarmış olduğu "Professor Satchanfunktus Musterion of Rock" (Satriani, 2008) albümündeki "ASIK VEYSEL" isimli eseri Doryen modunda yazmıştır. Besteci dinlemiş olduğu "Üç Günlük Dünya" ve "Dost Çevirmiş Yüze" Uşşak eserlerinden etkilenmiş ve eserini buna benzer mod olan Doryen ile bestelemiştir. Modal dizilerin makamsal dizilere benzerliği göz ardı edilememekle birlikte Satriani'nin yazmış olduğu "ASIK VEYSEL" eserinin donanımına bakıldığında tonal sisteme göre tonun re majör veya si minör olduğu söylenebilecekken gitar tablaturu altında yer alan açıklamaya bakıldığında E Dorian dizisinde yazıldığı görülmektedir.

Türk makamı dizileri	Batı müziği dizileri ortaçağ modları
<p>Çahargah</p>	<p>İonyen</p>
<p>Hüseyni</p>	<p>Doryen</p>
<p>Kürdi</p>	<p>Friyjen</p>
<p>Pençgah</p>	<p>Lidyen</p>
<p>Yegah</p>	<p>Miksolidyen</p>
<p>Buselik</p>	<p>Eolyen</p>
<p>Dilkeşhaveran</p>	<p>Lokriyen</p>

Şekil 7. Türk makam dizilerine benzeyen Batı Antikçağ modal dizileri Nayir, A. E. (2015). Importance of mode tetrachords in the tonal and modal music education. *Procedia Social and Behavioral Sciences* 186(1), 560-565.

ASIK VEYSEL

By Joe Satriani

A

Moderately fast $\text{♩} = 180$
N.C.

Gr. 1 (dist.)

f
w/ bridge pickup

TAB

*Key signature denotes E Dorian.

Şekil 8. “ASIK VEYSEL” eseri “Professor Sachenfunkilus Masterian of the Rock”(2008).

İlk kez 1987 yılında yayınlanan Simpsons adlı çizgi film müziğinde şekil 9’da görüldüğü üzere ana tema ezgisinde donanımda fa# olmamasına rağmen eser içerisinde fa# notası bulunmaktadır. Modal olarak tam da Do Lidyen olan eser, tonal müzik donanımında temsil edilememiştir.

FROM THE TWENTIETH CENTURY FOX TELEVISION SERIES THE SIMPSONS™

THEME FROM THE SIMPSONS

MUSIC BY
DANNY ELFMAN

MODERATELY FAST

C C7 C6 C(b5)

THE SIMP - SONS!

Şekil 9. “Theme from the Simpson” eserinin giriş bölümü.

Benzer biçimde, şekil 10’da görüldüğü üzere yönetmenliğini Robert Zemeckis’in yaptığı “Geleceğe Dönüş” film müziği donanımında yer alması gereken fa# notası eser donanımında değil de eser içerisinde yer almaktadır. Tonal sistem referans alınarak ifade edilemeyen eser aslında Do Lidyen modundadır.

BACK TO THE FUTURE
from the Universal Motion Picture **BACK TO THE FUTURE**

Copyright © 1985 USI B MUSIC PUBLISHING
All Rights Controlled and Administered by SONGS OF UNIVERSAL, INC.
All Rights Reserved Used by Permission

By ALAN SILVESTRI

Intensely

C D/C C D/C G

Em A D F G/F

Şekil 10. “Back to the Future” filminin tema müziği.

Majör dizinin 7. ve 8. derecelerinin arasını tam ses yaparak elde ettiğimiz Mixolydian modal dizisi referans alınarak bestelenen şekil 11 deki “She Moved Through the Fair” eseri yine tonal sistem referans alınarak yazılmıştır. Tonal sistemde 2 diyezli gam için seçenekler re majör ve ilgili minörü si minörken, eserde tüm do notalarının natürel olduğunu görmemiz, bize aslında eserin Re Miksolidyen olduğunu göstermektedir.

She Moved through the Fair

Lyrics: by Padraic Colum

Melody adapted by Herbert Hughes:

The image shows a musical score for the song "She Moved through the Fair". It consists of four staves of music in G major (one sharp) and 4/4 time. The chords are D, C, and D. The lyrics are as follows:

My young love said to me "My moth-er won't mind and my
She stepped a-way from me and went through the fair, and
The peo - ple were saying no two were ever wed but
Last night she came to me, she came soft - ly in. So

fath - er won't slight you for your lack of kind" And she
fond - ly I watched her move here and move there. And
one had a sor - row that ne - ver was said. And I
soft - ly she came that her feet made no din. And she

stepped a - way from me and this she did say, "It
then she went home-ward with one star a - wake, as the
smiled as she passed with her goods and her gear, And
laid her hand on me and this she did say, "It

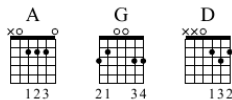
will not be long, love, till our wed - ding day."

Şekil 11. "She moved through the fair" eseri

YouTube platformunda 760 milyon kez görüntülenmiş ve yine bir Mixolydian örneği olan şekil 13'teki "Royals" eseri de tonal sistem referans alınarak yazılmıştır. Eser içindeki tüm sol notaları donanımda sol# olmasına karşın natürel olarak yazılmıştır. La Miksolidyen modunda yazılmış bu eserin donanımı yalnızca fa diyez ve do diyezden oluşur.

Royals

Words and Music by Ella Yelich-O'Connor and Joel Little

*Capo V

Strum Pattern: 6
Pick Pattern: 6

Verse

Moderately slow, in 2

N.C.(A)

1. I've nev - er seen a dia - mond in the flesh. ___
I, we've cracked the code. ___

*Optional: To match recording, place capo at 5th fret.

I cut my teeth on wed ding rings ___ in the mov - ies. ___
We count our dol - lars on the train ___ to the par - ty. ___

And I'm not proud of my ad - dress ___
And ev - 'ry - one who knows us knows ___

in the torn - up town, no post - code en - vy. ___ }
that we're fine with this. We did - n't come from mon - ey. ___ }

Pre-Chorus

A

But ev - 'ry song's _ like gold teeth, Grey Goose, trip-pin' in the bath - room, blood stains, ball gowns,

trash-in' the ho - tel room. We don't care, _ we're driv-in' Cad-il-lacs in our dreams. _

Şekil 12. "Royals" eseri

Şekil 13'teki "Stayin' Alive" eseri de yine tonal sistem referans alınarak yazılmıştır. Oysa donanımda Re bemol notası bulunmamalıdır. Eser Fa Doryen olup donanımı 3 bemollüdür.

STAYIN' ALIVE
from the Motion Picture *SATURDAY NIGHT FEVER*

Medium Rock beat

Words and Music by BARRY GIBB,
MAURICE GIBB and ROBIN GIBB

Well, you can tell ...

by the way I use my walk, I'm a woman's man: no time to talk.
get low and I get high, and if I can't get either, I really try... Got the

Şekil 13. "Stayin' Alive" eserinin giriş bölümü.

Bebop caz türünün öncülerinden ünlü caz trompetist Miles Davis eseri olan şekil 14'teki "So What" eseri Re Dorian modunda yazılmış bir eserdir. Donanıma bakıldığında hiçbir değiştirici işaretin bulunmadığı görülür.

(HOB. JACK) **SO WHAT** 399.
-MILES DAVIS

(BASS LINE ONLY)

D-7 (DORIAN)

1. 2.

E \flat -7 (DOR.)

D.S. al f

(D-7)

SOLOS ON ENTIRE FORM:
D-7 | E \flat -7 | D-7

Şekil 14. "So What" eseri.

Dünyaca ünlü Amerikalı gitar virtüözü Joe Satriani'nin Şekil 15'te görülen eseri Re Phrygian modundadır. Donanıma bakıldığında da modal sistem referansı görülmektedir.

Devil's Slide

Joe SATRIANI

Standard tuning

Key Signature D Phrygian ♭ = 120

The musical score for "Devil's Slide" by Joe Satriani is presented in four systems. Each system consists of a treble clef staff and a guitar tablature staff. The key signature is D Phrygian (one flat) and the tempo is 120 bpm. The score includes various musical notations such as slurs, slides (sl.), and wavy lines indicating vibrato. The tablature staff is labeled 'T' and 'B' for the two strings. The score includes fret numbers and techniques like slides and bends.

Şekil 15. Joe Satriani'nin Devil's Slide" eseri.

Bestesi Avicii'ye ait şekil 16' da görülen "Wake Me Up" eseri YouTube sosyal video ağında 1,8 milyar kez görüntülenmiş olup, pentatonik diziyeye sahiptir.

Originaltonart: D-Dur
Kapo II. Bund

Wake me up

Avicii
Transkription: Johannes Grill

$\text{♩} = 123$

1. 2.

Em C G/D G/D D G/D Bm

1st Verse

Em C G/D Em C G/D

Feel-ing my way through the dark - ness, _ guid-ed by _ a beat-ing heart.

Em C G/D Em C G/D

I can't tell _ where the jour - ney will end. but I know _ where to start. _

Em C G/D Em

They tell me I'm _ too young to un-der stand, _ they say I'm caught

Şekil 16. "Wake me Up" eseri.

Bir caz standardı olan George Gershwin bestesi "Summer Time" eseri Re minör pentatonik dizisinde bestelenmiştir. Eserin A bölümüne bakıldığında

SUMMERTIME

GEORGE GERSHWIN

(HORN INTRO)

VAMP
D- D-Δ D-7 D-6 D- D-Δ D-7 D-6 **ON CUE**

(A) D- G-7 C7
G- FΔ BbΔ E07 A7 **(B)** D- G-7 C7 FΔ Bb7 E07 A7 ⊕ D- E07 A7

SOLOS - (A) & (B) **D.S. AL CODA**

VAMP TO FADE
D- D-Δ D-7 D-6 D- D-Δ D-7 D-6

Şekil 17. "Summer Time" eseri.

60'lı yıllarda televizyon dizisinden esinlenerek serisinin ilki 1996 yılında gösterime giren Şekil 18'deki Görevimiz Tehlike film müziğinin 7. ve 10. ölçüleri arası işlenen ve sıklıkla tekrarlanan ana teması blues dizisinin bir örneğidir.

Mission: Impossible
Music by Lalo Schifrin

With drive (♩ = 172)

The musical score is written for piano and is in 5/4 time. It begins with a tempo marking of "With drive" and a quarter note equal to 172 beats per minute. The key signature is B-flat major (two flats). The score is divided into three systems. The first system starts with a treble clef and a bass clef. The second system continues the piece. The third system ends with a double bar line. The score includes various musical notations such as trills, triplets, and slurs. Dynamic markings include *mp*, *f*, *marc.*, *sim.*, and *ff*.

Şekil 18. "Mission İmpossible" eseri.

1964'te sadece ABD'de 10 milyon 878 bin 107 dolar hasılat elde eden "The Pink Panther" film müziği Blues ve minör pentatonik dizilerinden oluşmaktadır.

The Pink Panther Theme

Henry Mancini

The image displays a piano arrangement of the 'The Pink Panther Theme' by Henry Mancini. The score is written for piano and is in 12/8 time. It begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The tempo is marked 'Piano' and the dynamics range from 'pp' (pianissimo) to 'mf' (mezzo-forte). The score is divided into measures, with measure numbers 1 through 18 indicated. The music features a characteristic rhythmic pattern of eighth notes in the bass line and a melodic line in the treble. The piece concludes with a double bar line at measure 18.

Şekil 19. "The Pink Panther" eseri.

Orkestraya aranjisini Mehmet Esat Gül'ün yaptığı bir Kosova halk şarkısı olan "Oğlan Oğlan" eseri içerisinde fa notalarının büyük çoğunluğu naturel iken donanıma fa# değiştiricisi konmuştur. Oysa makamsal çağrışımlarıyla bilinen Balkan müziğine örnek oluşturan bu eser, Kürdi makamına benzeyen Mi Frigyen modundadır.

OĞLAN OĞLAN

TRUMPET IN B \flat 1

KOSOVA HALK ŞARKISI

SERKAN ÇAĞRI & RUMELİ BAND
ARANJÖR: MEHMET ESAT GÜL

HIZLI ♩ = 110

4

8

16

22

26

Şekil 20. “Oğlan Oğlan” eseri.

Müzik öğretmeni yetiştiren kurumların başlıca derslerinden olan; Kulak Eğitimi, Müziksel İşitme ve Okuma yazma (MİOY), Müzik Teorisi İşitme Eğitimi vb. adlarla programlarda yer alan derslerin müfredatında ses dizileri yer almaktadır. Ayrıca popüler müzik gibi derslerinde de bu ses dizileri öğretilmektedir. Müzik eğitimi anabilim dalı öğrencileri dört yıllık lisans eğitimi süresince: Müziksel işitme ve okuma eğitimi, batı müziği teori ve uygulaması 1-2, Türk Halk Müziği teori ve uygulaması 1-2, Türk Sanat Müziği ve uygulaması derslerinde tonal, modal ve makamsal dizileri öğrenmektedirler. Tonal ve makamsal diziler, müzik eğitimi anabilim dalı lisans eğitiminin temel taşıdır. Bununla birlikte makamsal dizilere yakınlığı ile bilinen modal diziler ile rock, caz ve blues

türlerinde kullanılan pentatonik ve blues dizilerin, diğer dizilere göre programda daha az yer aldığı söylenebilir. Ülkemizde beğenilerek dinlenen GTHM, GTSM, klasik, rock, caz, blues, latin, flamenko ve pop türlerindeki eserler farklı müzik sistem ve dizilerine sahip olsalar da küresel dünyada birbirleriyle yüksek etkileşim içindedirler. Bugün, bu müzik türlerinin, pusulada, köken olarak, zıt oklarla doğu ve batıyı işaret etmelerinin bize anlattığı, birbirlerine uzaklıklarından çok kürenin bir noktasında temas ettikleridir. Bu hakim perspektiften, müziğin omurgasını oluşturan dizilere bakışımızın da görüş alanını genişletecek ölçüde çeşitlendirilmesi gerekmektedir. Müzik eğitiminde farklı dizi sistemlerinin tanınırlığını ölçerek çıkılacak yolda hedef, yaygın tonal sistematiğe modal ve makamsal dizilerin etkin bir ölçüde eklenmesidir.

Bu araştırma “Müzik eğitimi anabilim dalı son sınıf öğrencilerinin ses dizilerini görsel ve işitsel olarak tanıma düzeyleri nedir?” sorusuna cevap aramaktır. Öğrencilere uygulanan üç ayrı testten 2’si görsel diğeri ise işitsel testten oluşmaktadır.

Alt Problemler

1. Müzik eğitimi anabilim dalı son sınıf öğrencilerinin, adları belirtilen tonal pentatonik, makamsal, modal ve caz müziği dizilerini dizek üzerine yazma beceri düzeyleri nedir?
2. Müzik eğitimi anabilim dalı son sınıf öğrencilerinin, dizileri verilen tonal pentatonik, makamsal, modal ve caz müziği dizi adlarını yazma beceri düzeyleri nedir?
3. Müzik eğitimi anabilim dalı son sınıf öğrencilerinin dinledikleri tonal, pentatonik, makamsal, modal ve caz müziği dizi adlarını yazma beceri düzeyleri nedir?

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin ses dizilerini görsel ve işitsel olarak tanımadaki başarı düzeylerinin belirlenmesidir.

Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, ülkemizde Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Son Sınıf Öğrencilerinin müzik türlerinin temelini oluşturan ses dizilerini tanımasındaki başarı düzeylerini ölçtüğünden bu dizilerin meslek yaşamında etkin kullanımı açısından önemlidir.

Varsayımlar

Bu çalışmada,

- 1) Örneklem grubunda yer alan öğrencilerin testlere samimi yanıt vererek, gerçek bilgi seviyelerini yansıttıkları
- 2) Kullanılan veri toplama araçlarının bu araştırma için uygun olduğu
- 3) Literatür taramasına ulaşılan yazılı verilerin gerçeği yansıttığı, kullanılan veri toplama araçlarının araştırmada belirlenen sorulara yanıt aramak için uygun olduğu varsayılmıştır.

Sınırlılıklar

Bu araştırma:

- Pentatonik dizilerle
- Tonal dizilerle
- Türk Müziği yalın makam dizileriyle
- Modal dizilerle
- Literatür taraması ile ulaşılabilen kaynaklarla
- Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 2014 yılında yürürlüğe giren öğretim programında yer alan Batı Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi-I/II/III/IV/V/VI/, Türk Halk Müziği Teorisi ve Eğitimi I/II/III/IV, Türk Sanat Müziği Teorisi ve Eğitimi I/II/III/IV, Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi, Güncel ve Popüler Müzikler, Türk Halk Müziği Tür ve Biçim Bilgisi, Türk Sanat Müziği Tür ve Biçim Bilgisi derslerinde öğretilen tür biçim ve dizi yapılarıyla
- Öğrencilere uygulanan, dizileri tanımda işitsel ve görsel yapılandırılmış testlerle
- Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencileri ile sınırlıdır.

BÖLÜM II

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın; modeli, çalışma grubu evren örnekleme ve veri toplama araçları açıklanmış, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanmasına ilişkin bilgi verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Araştırmada, betimsel boyutta genel tarama yöntemi kullanılarak araştırılan konu ile ilgili literatür taranmış ve konuyla ilgili bilgiler toplanmıştır. Araştırma, uzman görüşleri alınarak oluşturulan işitsel, görsel testler ile kitap, ansiklopedi ve internet üzerinden elde edilen ses dosyalarından oluşmaktadır.

Durum çalışmaları, bir varlığın mekâna ve zamana bağlı tanımlandığı ve özelleştirildiği araştırmalardır. İncelenen varlık bir okul olabileceği gibi birden fazla okul da olabilir. (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2015, s. 255). Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden olan durum çalışması modelini esas alan betimsel bir çalışmadır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 öğretim yılı Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda eğitim gören son sınıf 40 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Evren, araştırma sonuçlarının genellenmek istendiği elemanlar bütünüdür (Karasar, 2015, s. 109). Örneklem ise belli bir evrenden belli kurallara göre seçilmiş ve seçildiği evreni temsil yeterliliği kabul edilen en küçük kümedir (Karasar, 2015, s. 110). Evrenin tümüne ulaşıldığından evren aynı zamanda örneklemi temsil etmektedir. Bu araştırmanın örnekleme, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması

Araştırmada, veri denince araştırma amacını gerçekleştirmek için gerekli olan kanıtlar akla gelir. Bu kanıtların ne olacağı ve nerelerden sağlanacağı, araştırma planlanırken kararlaştırılır. (Karasar, 2015, s. 132).

Uzman görüşleri alınarak hazırlanan testler, bölüm dersliğinde, tüm öğrencilere aynı anda, 50 dakikalık ders süresinde uygulanmıştır.

Test 1’de öğrencilerden dizik üzerine adları yazılan ve sırasıyla Solb majör, Si minör, La pentatonik, Sol pentatonik, Buselik, Rast, Mi Doryen, Do Lidyen, gibi tonal, pentatonik, makamsal, modal ve caz müziği dizilerini dizik üzerine yazılması istenmiştir.

Test 2’de öğrencilerden, dizileri verilmiş olan sırasıyla Mib majör, Fa# minör, Fa pentatonik, Mi pentatonik, Hüseyini, Zirgüleli Hicaz, Si Lokriyen, Sol Miksolidyen, La Blues, Mi tam-ton gibi tonal, pentatonik, makamsal, modal ve caz müziği dizilerinin adlarının yazılması istenmiştir.

Test 3’te, öğrencilerden bilgisayara önceden yüklenmiş işitsel eserlerin dizi adlarını yazmaları istenmiştir. Bu 10 eser sırasıyla: Majör dizi için Rossini’nin “William Tell Üvertürü final bölümünün 25. saniyesine kadar olan bölümü, Armonik minör için “Shostakovich Jazz Suite no:2”nin 20. saniyesine kadar olan bölümü, Minör Pentatonik için Japon geleneksel Sakura eserinin 28. ile 52. saniyeleri arası, Majör pentatonik için Japon geleneksel “Hato popo” eserinin 19. ile 36. saniyeleri arası, Karcıgar için “Benliyi Aldım Kaçaktan” eserinin 24. saniyesine kadar olan bölümü, Hüseyini makamı için Lavtacı Andon Efendi’nin “Hüseyini Peşrevi” eserinin 52. saniyesine kadar olan bölümü, Frigyen dizisi için “Laus Trinitati” eserinin 23. saniyesine kadar olan bölümü, Doryen dizisi için “İl Est Bel

Et” eserinin 8. ile 30. saniyeleri arası, Blues için Gary Moore’un “Walling By My Self” eserinin 1’ 23” ile 1’ 53” saniyeleri arası, Tam-ton dizisi için Debussy’nin “Voiles” eserinin 40. saniyesine kadar olan bölümünden oluşmaktadır. Öğrencilerden işitsel testlere ilişkin cevapları kâğıt üzerine alınmıştır.

Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Verilerin çözümlemesi, araştırmada toplanan ham verilerin hangi tekniklerle işlenerek daha anlaşılır ve daha işlevsel hale getirebileceği açıklanarak, verileri işlemede kullanılan istatistiksel teknikler, bunların seçilme gerekçeleri açıklanır (Tanrıöğen, 2014, s. 260).

Literatür taraması sonunda problemlere yönelik kavramsal bir çerçeve oluşturulup uzman görüşleri alınarak hazırlanan işitsel ve görsel testler oluşturulmuştur. 2018-2019 öğretim yılı Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nda eğitim gören son sınıf öğrencilerine uygulanacak olan testler sonucunda elde edilen veriler SPSS programı aracılığıyla frekans (f) ve yüzde (%) değerleriyle analiz edilip, tablolara yansıtılarak yorumlanmıştır.

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUM

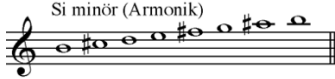
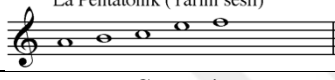
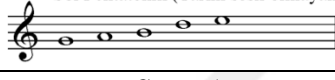
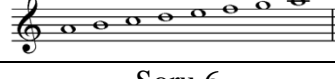
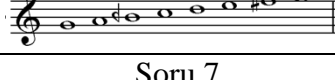
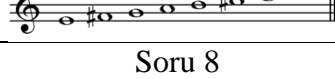
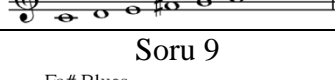
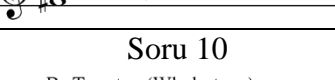
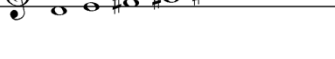
Araştırmanın bu bölümünde çalışmanın ana problemi çerçevesinde oluşturulan alt problemlere ilişkin bulgular ve yorumlara yer verilmiştir.

Bu çalışma kapsamında ana problem çerçevesinde yanıt aranan problem, 2018-2019 öğretim yılı Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda eğitim gören son sınıf öğrencilere uygulanacak testlerde yer alan tonal, pentatonik, makamsal, modal, caz ve atonal dizileri görsel ve işitsel olarak tanıma düzeylerini belirlemektir. Tüm testlere (TEST-I, TEST-II, TEST-III) cevap veren öğrencilerin, cevapsız bıraktıkları sorular ile yanlış cevapları başarısız olarak değerlendirilmiştir.

Test-I'e Ait Bulgular ve Yorum

Tablo 1.

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Eğitim Gören Son Sınıf Öğrencilerine Uygulanan Test-I Frekans ve Yüzde Değerleri Tablosu

TEST-I	Doğru		Yanlış		Cevapsız		Toplam
	F	%	F	%	F	%	
Soru 1 	38	95,0	1	2,5	1	2,5	40
Soru 2 	31	77,5	8	20,0	1	2,5	40
Soru 3 	18	45,0	10	25,0	12	30,0	40
Soru 4 	19	47,5	4	10,0	17	42,5	40
Soru 5 	24	60,0	14	35,0	2	5,0	40
Soru 6 	33	82,5	7	17,5	-	-	40
Soru 7 	10	25,0	17	42,5	13	32,5	40
Soru 8 	2	5,0	12	30,0	26	65,0	40
Soru 9 	2	5,0	3	7,5	35	87,5	40
Soru 10 	11	27,5	6	15,0	23	57,5	40

TEST-I'e katılan 40 öğrenciden; 1. Soruyu 1(%2,5)'i cevaplamamış ve 38 (%95,0)'i doğru, 1 (%2,5)'i yanlış cevaplamıştır. 2.Soruyu 1 (%2,5)'i cevaplamamış ve 31 (%77,5)'i soruyu doğru, 8 (%20,0)'i yanlış cevaplamıştır. 3. Soruyu 12 (%30,0)'si cevaplamamış ve 18 (%45,0)'i doğru, 10 (%25,0)'u yanlış cevaplamıştır. 4. Soruyu 17 (%42,5)'si cevaplamamış ve 19 (%47,5)'u doğru, 4 (%10)'ü yanlış cevaplamıştır. 5. Soruyu 2 (%5,0)'si cevaplamamış ve 24 (%60,0)'ü doğru, 14 (%35,0)'ü yanlış cevaplamıştır. 6. soruyu 33 (%82,5)'ü doğru, 7 (%17,5)'si yanlış cevaplamıştır. 7. Soruyu 13 (%32,5)'ü cevaplamamış ve 10 (%25,0)'u doğru, 17 (%42,5)'si yanlış cevaplamıştır. 8. Soruyu 26 (%65,0)'sı cevaplamamış ve 2 (%5,0)'si doğru, 12 (%30,0)'si yanlış cevaplamıştır. 9. Soruyu 35 (%87,5)'i cevaplamamış ve 2 (%5,0)'si doğru, 3 (%7,5)'ü yanlış cevaplamıştır. 10. Soruyu 23 (%57,5)'ü cevaplamamış ve 11(%27,5)'i doğru, 6 (%15,0)'sı yanlış cevaplamıştır.

Tablo-1 de görüldüğü üzere müzik öğretmeni son sınıf öğrencilerinin, tonal dizilerden majör ve minör (armonik), makamsal dizilerden yalın makamları tanımada yeterli oldukları, caz müziği dizilerinden blues ve tam-ton (whole-tone) ve modal dizileri tanımada yetersiz oldukları pentatonik dizileri ise yeterince öğrenemedikleri söylenebilir.

Test-II'ye Ait Bulgular ve Yorum

Tablo 2.

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 'nda Eğitim Gören Son Sınıf Öğrencilerine Uygulanan Test-II Frekans ve Yüzde Değerleri Tablosu

TEST-II	Doğru		Yanlış		Cevapsız		Toplam
	F	%	F	%	%	F	
Soru 1 Mi ♭ Majör 	39	97,5	-	-	1	2,5	40
Soru 2 Fa # Minör (Armonik) 	26	65,0	5	12,5	9	22,5	40
Soru 3 Fa Pentatonik (Yarım sesli olmayan) 	28	70,0	2	5,0	10	25,0	40
Soru 4 Mi Pentatonik (Yarım sesli) 	27	67,5	3	7,5	10	25,0	40
Soru 5 Hüseyni Makam Dizisi 	32	80,0	4	10,0	4	10,0	40
Soru 6 Zirgüleli Hicaz Makam Dizisi 	24	60,0	12	30,0	4	10,0	40
Soru 7 Si Locrian 	-	-	17	42,5	23	57,5	40
Soru 8 Sol Mixolydian 	6	15,0	12	30,0	22	55,0	40
Soru 9 La Blues 	10	25,0	5	12,5	25	62,5	40
Soru 10 Mi Tam-ton (Whole-tone) 	9	22,5	3	7,5	28	70,0	40

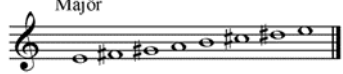
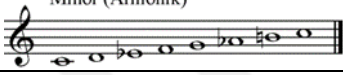
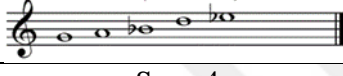
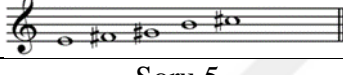
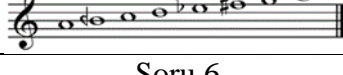
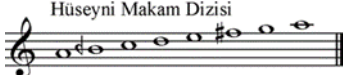
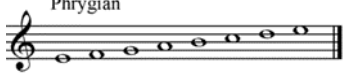
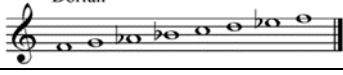
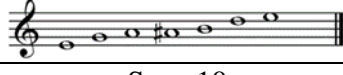
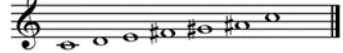
TEST-II'ye katılan 40 öğrenciden; 1. Soruyu 1 (%2,5)'i cevaplamamış ve 39 (%97,5)'u doğru cevaplamıştır. 2. Soruyu 9 (%22,5)'u cevaplamamış ve 26 (%65,0)'sı doğru, 5 (%57,5)'i yanlış cevaplamıştır. 3. Soruyu 10 (%25)'u cevaplamamış ve 28 (%70,0)'i doğru, 2 (%5,0)'si yanlış cevaplamıştır. 4. Soruyu 10 (%25)'u cevaplamamış ve 27 (%67,5)'si doğru, 3 (%7,5)'ü yanlış cevaplamıştır. 5. Soruyu 4 (%10)'ü cevaplamamış ve 32 (%80,0)'si doğru, 4 (%10,0)'ü yanlış cevaplamıştır. 6. Soruyu 4 (%10,0)'ü cevaplamamış ve 24 (%60,0)'ü doğru, 12 (%30,0)'si yanlış cevaplamıştır. 7. Soruyu 23 (%57,5)'ü cevaplamamış ve 17 (%42,5)'si yanlış cevaplamıştır. 8. Soruyu 22 (%55,0)'si cevaplamamış ve 6 (%15,0)'sı doğru, 12 (%30,0)'si yanlış cevaplamıştır. 9. Soruyu 25 (%62,5)'i cevaplamamış ve 10 (%25,0)'u doğru, 5 (%12,5)'i yanlış cevaplamıştır. 10. Soruyu 28 (%70,0)'i cevaplamamış ve 9 (%22,5)'u doğru, 3 (%7,5)'ü yanlış cevaplamıştır.

Tablo-2 de görüldüğü üzere müzik öğretmeni son sınıf öğrencilerinin, tonal dizilerden majör minör (armonik) için yeterli; Makamsal dizilerden yalın makamları tanımada yeterli; Caz müziği dizilerinden blues ve tam-ton(whole-tone)'da yetersiz, modal dizileri tanımada yetersiz, pentatonik dizilerde ise yeterli oldukları söylenebilir.

Test-III'e Ait Bulgular ve Yorum

Tablo 3.

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Eğitim Gören Son Sınıf Öğrencilerine Uygulanan Test-III Frekans ve Yüzde Değerleri Tablosu

TEST-III	Doğru		Yanlış		Cevapsız		Toplam
	F	%	F	%	F	%	
Soru 1 Majör 	40	100,0	-	-	-	-	40
Soru 2 Minör (Armonik) 	36	90,0	4	10,0	-	-	40
Soru 3 Pentatonik (Yarım sesli) 	34	85,0	6	15,0	-	-	40
Soru 4 Pentatonik (Yarım sesli olmayan) 	31	77,5	7	17,5	2	5,0	40
Soru 5 Karcıgar Makam Dizisi 	12	30,0	23	57,5	5	12,5	40
Soru 6 Hüseyni Makam Dizisi 	23	57,5	15	37,5	2	5,0	40
Soru 7 Phrygian 	11	27,5	19	47,5	10	25,0	40
Soru 8 Dorian 	-	-	25	62,5	15	37,5	40
Soru 9 Blues 	33	82,5	3	7,5	4	10,0	40
Soru 10 Whole-tone 	15	37,5	13	32,5	12	30,0	40

TEST-III'e katılan 40 öğrenciden; 1. Soruyu 40 (%100,0)'i doğru cevaplamıştır. 2. Soruyu 36 (%90,0)'sı doğru, 4 (%10,0)'ü yanlış cevaplamıştır. 3. Soruyu 34 (%85,0)'ü doğru, 6 (%15,0)'sı yanlış cevaplamıştır. 4. Soruyu 2 (%17,5)'si cevaplamamış, 31 (%77,5)'i doğru ve 7 (%17,5)'si yanlış cevaplamamıştır. 5. Soruyu 5 (%12,5)'i cevaplamamış ve 12 (%30,0)'si doğru, 23 (%57,5)'ü yanlış cevaplamıştır. 6. Soruyu 2 (%5,0)'si cevaplamamış ve 23 (%57,5)'ü doğru, 15 (%37,5)'i yanlış cevaplamıştır. 7. Soruyu 10 (%25)'u cevaplamamış ve 11 (%27,5)'i doğru, 19 (47,5)'u yanlış cevaplamıştır. 8. Soruyu 15 (%37,5)'i cevaplamamış ve 25 (%62,5)'i yanlış cevaplamıştır. 9. Soruyu 4 (%10,0)'ü cevaplamamış ve 33 (%82,5)'ü doğru, 3 (%7,5)'ü yanlış cevaplamıştır.10.Soruyu 12 (%30,0)'si cevaplamamış ve 15 (%37,5)'i doğru, 13 (%32,5)'ü yanlış cevaplamıştır.

Tablo-3'te görüldüğü üzere müzik eğitimi anabilim dalı son sınıf öğrencilerinin, tonal dizilerden majör ve minör (armonik) için yeterli, makamsal dizilerden basit makamları tanımda orta derecede yeterli, caz müziği dizilerinden blues için yeterli, tam-ton (whole-tone) için yetersiz, modal dizileri tanımda yetersiz ve pentatonik dizilerde yeterli oldukları söylenebilir.

BÖLÜM IV

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda ulaşılan sonuçlar ve uygulamaya yönelik önerilere yer verilmiştir.

Test-I'e Ait Sonuçlar

2018-2019 öğretim yılı Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda eğitim gören son sınıf öğrencilerinin kendilerine dizeğe yazmaları için adları verilen dizilerden:

- %95'nin Solb majör dizisini yazarak başarılı olduğu
- %77,5'inin Si minör (armonik) dizisini yazarak başarılı olduğu
- %45'inin Sol pentatonik dizisini yazarak kısmen başarılı olduğu
- %47,5'inin Sol pentatonik dizisini yazarak kısmen başarılı olduğu
- %60'ının Buselik dizisini yazarak başarılı olduğu
- %82,5'inin Rast dizisini yazarak başarılı olduğu
- %25'inin Mi Doryen dizisini yazarak başarısız olduğu
- %5'inin Do Lidyen dizisini yazarak başarısız olduğu
- %5'inin Fa# Blues dizisini yazarak başarısız olduğu
- %27,5'inin Re Tam-ton dizisini yazarak başarısız olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Test-II'e Ait Sonuçlar

2018-2019 Öğretim yılı Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda eğitim gören son sınıf ğrencilerinin kendilerine dizeğe yazılı halde verilen dizilerden:

- %95,5'nin Mib majör dizisinin adını yazarak başarılı olduğu
- %65,5'inin Fa# minör (armonik) dizisinin adını yazarak başarılı olduğu
- %70'inin Fa pentatonik dizisinin adını yazarak başarılı olduğu
- %67,5'inin Mi pentatonik dizisinin adını yazarak başarılı olduğu
- %80'inin Hüseyni dizisinin adını yazarak başarılı olduğu
- %82,5'inin Zirgüleli Hicaz dizisinin adını yazarak başarılı olduğu
- Si Lokriyen için tamamen başarısız olduğu
- %15'inin Sol Miksolidyen dizisinin adını yazarak başarısız olduğu
- %25'inin La Blues dizisinin adını yazarak başarısız olduğu
- %22,5'inin Mi Tam-ton dizisinin adını yazarak başarısız olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Test-III'e Ait Sonuçlar

2018-2019 Öğretim yılı Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda eğitim gören son sınıf ğrencilerinin kendilerine dinletilen eserlerden:

- %100'nn majör dizisini işitip adını yazarak tamamen başarılı olduğu
- %90'ın minör dizisini işitip adını yazarak başarılı olduğu
- %85'inin pentatonik dizisini işitip adını yazarak başarılı olduğu
- %77,5'inin pentatonik dizisini işitip adını yazarak başarılı olduğu
- %60'ın Karcığar dizisini işitip adını yazarak başarılı olduğu
- %57,5'inin Hüseyni dizisini işitip adını yazarak başarılı olduğu
- %27,5'inin Mi Doryen dizisini işitip adını yazarak başarısız olduğu
- Do Lidyen için tamamen başarısız olduğu
- %82,5'inin Blues dizisini işitip adını yazarak başarılı olduğu

- %37,5'inin Tam-ton dizisini işitip adını yazarak başarısız olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Sonuç

Testlere verilen cevaplardan öğrencilerin modal dizileri tanımada tonal ve makamsal dizilere göre daha az yeterli oldukları anlaşılmaktadır. Müzik öğretmenliği eğitimi daha çok tonal ve makamsal yapıda eserlerden oluşmuştur. Dolayısıyla öğrencilerin tonal ve makamsal eserleri tanımada daha başarılı olmaları doğal bir sonuç olarak görülmektedir

Bir öğrencinin dinlediği frigyen modunda Laus Trinitati isimli eserin Kürdî makamında diğer bir öğrencinin ise dinlediği Doryen modunda olan İl Est Bel Et isimli eserin Hüseyini makamında olduğunu yazdığı gözlemlenmiştir. Testlere katılan 40 öğrenciden yalnızca birinin flamenko müziğinde sıklıkla kullanılan Frigyen modda bir eseri ona en yakın Kürdi makamına, bir diğer öğrencinin ise Doryen modda bir eseri ona en yakın Hüseyini makamına benzettiği görülmüştür. Yalın makamlara hâkim olan öğrencilerin modal diziye sahip olduğu kolayca tahmin edilebilecek 12.yy batı müziğinde yer alan modal eserleri makamsal olarak belirlemesinin bu dizilerin benzerliğine dayandığı söylenebilir.

Bu durumun hem makam-mod benzerliğine dikkat çekmekte olduğu, hem de bu benzerliğe işaret edebilecek kadar makamsal kavrayışa ve yatkınlığa sahip öğrencilerin eğitiminde makamsal dizilerin yanısıra modal dizilerin de eşzamanlı ve eşdeğer ağırlıkla ele alınmadığına dayanak sunduğu söylenebilir.

Öneriler

Tonal ve makamsal dizilere ilaveten modal, pentatonik ve caz müziği dizilerine de hakimiyet, öğrencilerin dinlediği bir müzik eserinin dizi yapısını tanıyabilmede, yöresel aidiyetlerine göre farklı müzik türlerini seslendirmede, eserlerin donanımları farklı olacağından eserin notasyona doğru donanım ile aktarılabilmesinde, eserleri Türk ve Batı çalgıları ile çalabilmede, farklı türdeki müzik eserlerinin benzer dizilerini kullanarak özgün çalışma yapabilmede, müzik eğitiminin temel taşlarından sayılabilecek işitme becerisini dinamik tutabilmede kolaylık sunacağından, genç kuşak tarafından ilgi odağındaki caz, rock, blues, pop ve benzeri müzik türlerine kaynak olan dizilerin öğretilmesinin müzik eğitimi olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir.

Pentatonik ve Blues dizileri, günümüz rock, blues ve caz müziğinde sıklıkla kullanılmakla birlikte bu müzik türlerinde doğaçlamaların da temelini oluşturmaktadırlar. Antik çağdan günümüze evrilerek ulaşan ve aslında Film Müziklerinden Caz'a Flamenko'dan Rock, Metal ve alternatif türlere kadar çok geniş bir ölçekte devinen Modal müzik ise halen üretken varlığını sürdürmektedir. Bestecilikte, doğaçlamada ve icrada işlevsel olan Modal, Pentatonik ve Blues diziler; orkestra, çalgı, koro gibi derslerde örneklerle genişletilmeli ve bu dizilere mesleki müzik eğitiminde gereken önem verilmelidir.

KAYNAKLAR

- Aktüze, İ. (2010). *Müziği anlamak ansiklopedik müzik sözlüğü*. İstanbul: Pan.
- Benward, B. & White, G. (t.y). *Music in theory and practice volume I* (sixth edition). USA. Mc Graw Hill.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (19. Baskı). Ankara: Pegem.
- Debussy – Voiles (Video). (2010). <https://www.youtube.com/watch?v=FVV0jkZC4jI> sayfasından erişilmiştir.
- Dmitri Shostakovich - Waltz No. 2 (Video). (2009). <https://www.youtube.com/watch?v=mmCnQDUSO4I> sayfasından erişilmiştir.
- Elhankızı, A. (2008). *Müziğin temel kuramları*. Konya: Eğitim Akademi.
- Gary Moore Greatest Hits-Walking by Myself HD Lyrics (Video). (2012). <https://www.youtube.com/watch?v=erbtiyWcEQ> sayfasından erişilmiştir.
- Gazimihal, M.R. (1961). *Musiki sözlüğü*. İstanbul: Milli Eğitim.
- Ghezzo, M.A. (1990). *Solfège, ear tarning, rhythm, dictation and music theory (second edition)*. London: The University of Alabama.
- Haciev, P. (2016). *Temel müzik teorisi*. İstanbul: Pan.
- Il est bel et bon - Pierre Passereau (Video). (2013). https://www.youtube.com/watch?v=_oOfKoUlxFg sayfasından erişilmiştir.
- İlyasoğlu, E. (1999). *Zaman içinde müzik*. İstanbul: Yapı Kredi.
- Kaiser, U. (1998) *Gehörbildung*. Berlin: Bärenreiter Studienbücher Musik

- Karadeniz, E. (2012). *Türk musikisinin nazariyat ve esasları*. İstanbul: İş Bankası.
- Karasar, N. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemi*. (28. Baskı). Ankara: Nobel Akademik.
- Laus Trinitati - Hildegard von Bingen (Video). (2014).
<https://www.youtube.com/watch?v=6KUICvzM6DQ> sayfasından erişilmiştir.
- Michels, U., & Vogel, G. (2013). *Müzik atlası*. İstanbul: Alfa.
- Moore, G. (1996). *Jam with gary moore*. England: Total Accuary Imp.
- Nayir, A. E. (2015). Importance of mode tetrachords in the tonal and modal music education. *Procedia Social and Behavioral Sciences* 186(1), 560-565.
- Ottman, R., W. (1996). *Music for sight singing*. Usa: Prentice.
- Özgür, Ü. (2001). Antik yunan modlarından orta çağ(kilise) modlarına. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 1-4.
- Özgür, Ü., & Aydoğan, S. (2015). *Gelenekten geleceğe makamsal Türk müziği*. Ankara: Arkadaş.
- Özgür, Ü., & Aydoğan, S. (2015). *Müziksel işitme okuma eğitimi ve kuram*. Ankara: Arkadaş.
- Özkan, İ., & Hakkı. (2010). *Türk musikisi nazariyatı ve usulleri kudüm velveleleri*. İstanbul: Ötüken.
- Perihan Altındağ Sözeri- BENLİYİ ALDIM KAÇAKTAN (Video) (2014).
<https://www.youtube.com/watch?v=s7aJwwKm31o> sayfasından erişilmiştir.
- pop pop po hatop pop po lyrics - Japanese Children's Songs CD(Video). (2013).
<https://www.youtube.com/watch?v=WjJWAnYx-l8> sayfasından erişilmiştir.
- Rossini: William Tell Overture: Final(Video). (2008).
<https://www.youtube.com/watch?v=c7O91GDWGPU&t=98s> sayfasından erişilmiştir.
- Sachs, C. (1965). *Kısa dünya musikisi tarihi*. İstanbul: Milli Eğitim.
- Sakura "Cherry Blossoms";Traditional Music of Japan, Classical Koto Music(Video). (2010). <https://www.youtube.com/watch?v=AK51LbIcEOw> sayfasından erişilmiştir.

- Satriani, J. (2008). *Professor satchafunkilus and the musterion of rock*. USA: Cherry Lane Music.
- Say, A. (2005). *Müzik ansiklopedisi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Say, A. (2012). *Müzik tarihi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Saygun, A.A. (1956). *Musiki nazariyatı*. İstanbul: Maarif Basımevi.
- Selanik, C. (1996). *Müzik sanatının tarihsel serüveni*. Ankara: Doruk.
- SIFANAGME 8-Hüseyini Pesrev, Lâvtacı Andon(Video). (2010).
<https://www.youtube.com/watch?v=doydLbW3ivw> sayfasından erişilmiştir.
- Sina, İ. (2004). *Musiki* (A. H. Turabi Çev.). İstanbul: Litera.
- Şişman, M. (2016). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Pegem.
- Tanrıöğen, A. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı.
- Uçan, A. (2018). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye'deki durum*. Ankara: Arkadaş.
- Yavuzoğlu, N. (2012). *Caz müziğinde akor dizileri*. İstanbul: Pan.

EKLER

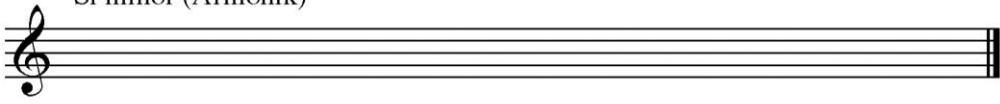
TEST-I

Aşağıda adları belirtilen dizileri yazınız.

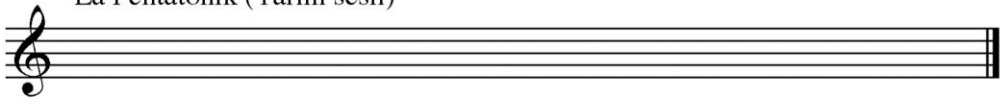
1) Sol \flat majör

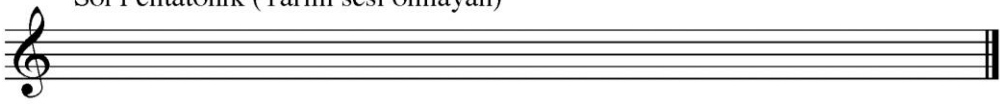
2) Si minör (Armonik)

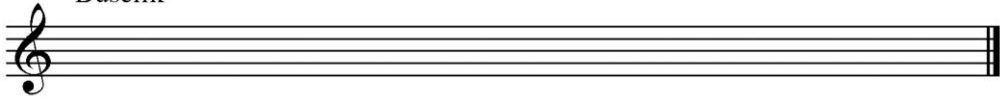
3) La Pentatonik (Yarım sesli)

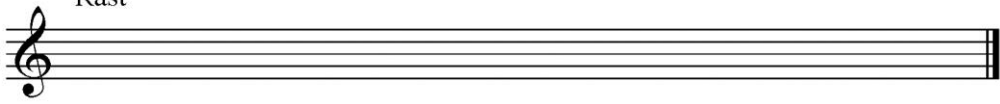
4) Sol Pentatonik (Yarım sesi olmayan)

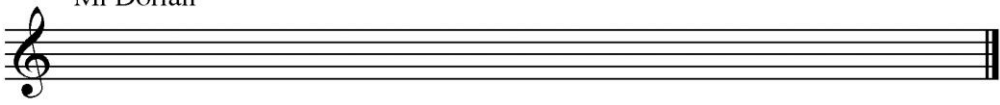
5) Buselik

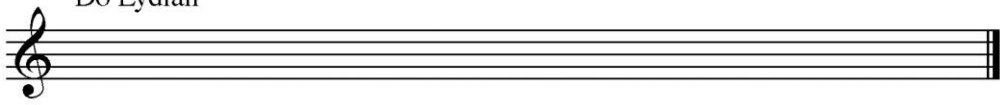
6) Rast

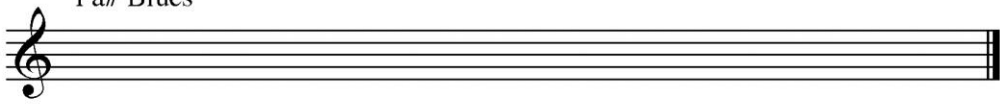
7) Mi Dorian

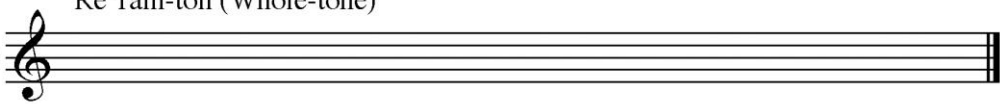
8) Do Lydian

9) Fa# Blues

10) Re Tam-ton (Whole-tone)

TEST-II

Aşağıda verilen dizileri adlandırınız.

TEST-III

Duyduğunuz ezginin dizi tipini yazınız.

1).....

2).....

3).....

4).....

5).....

6).....

7).....

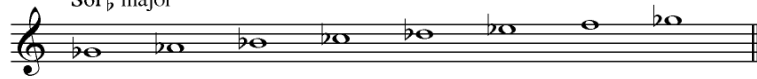
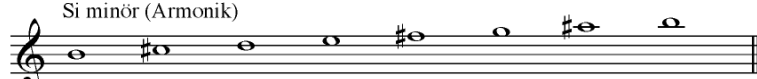

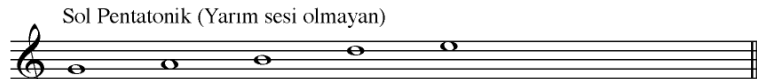

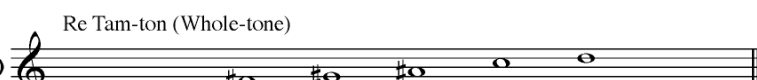
8).....

9).....

10).....

TEST-I (Cevap Anahtarı)

Aşağıda adları belirtilen dizileri yazınız.

- 1) Sol \flat majör

- 2) Si minör (Armonik)

- 3) La Pentatonik (Yarım sesli)

- 4) Sol Pentatonik (Yarım sesi olmayan)

- 5) Buselik

- 6) Rast

- 7) Mi Dorian

- 8) Do Lydian

- 9) Fa# Blues

- 10) Re Tam-ton (Whole-tone)

TEST-II (Cevap Anahtarı)

Aşağıda verilen dizileri adlandırınız.

- 1)

Mi \flat Majör
.....

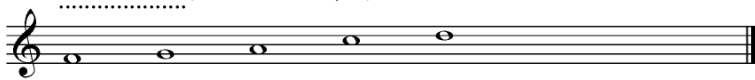
1)
- 2)

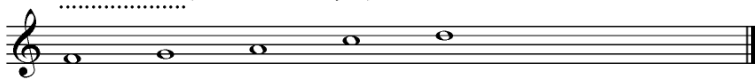
Fa # Minör (Armonik)
.....

2)
- 3)

Fa Pentatonik (Yarım sesi olmayan)
.....

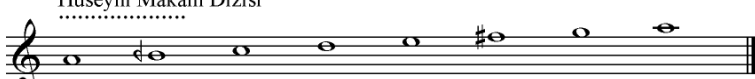
3)
- 4)

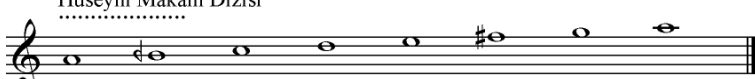
Mi Pentatonik (Yarım sesli)
.....

4)
- 5)

Hüseyini Makam Dizisi
.....

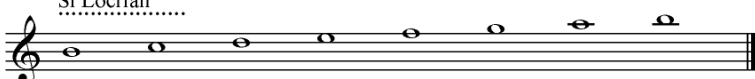
5)
- 6)

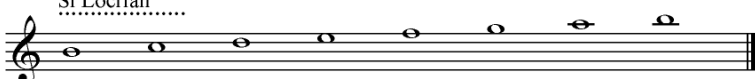
Zirgüleli Hicaz Dizisi
.....

6)
- 7)

Si Locrian
.....

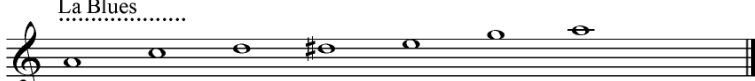
7)
- 8)

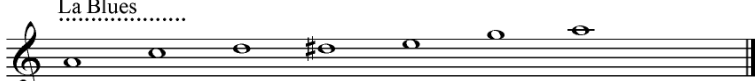
Sol Mixolydian
.....

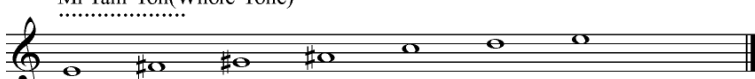
8)
- 9)

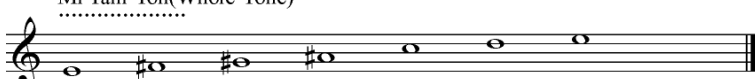
La Blues
.....

9)
- 10)

Mi Tam-Ton(Whole-Tone)
.....

10)

TEST-III (Cevap Anahtarı)

Duyduğunuz ezginin dizi tipini yazınız.

- 1) Majör
- 2) Minör(Armonik)
- 3) Pentatonik(Yarım sesli)
- 4) Pentatonik(Yarım sesi olmayan)
- 5) Karcığar
- 6) Hüseyni
- 7) Phrygian
- 8) Dorian
- 9) Blues
- 10) Tam-ton (Whole-tone)

224 *Allegro vivace. (♩ = 152.)*

Fl.
Cor. ingl.
Clar.
Fag.
Cor.
Tr.
Triang.

a 2.
ff

Allegro vivace.

231

Musical score for measures 231-240. The score includes parts for Cor. (Cornet), Tr. (Trumpet), and Timp. (Timpani). The music is in a key with three sharps (F#, C#, G#) and a common time signature. The Cor. part starts with a rest and then plays a rhythmic pattern of eighth notes. The Tr. part plays a similar rhythmic pattern. The Timp. part plays a rhythmic pattern of eighth notes. The dynamic markings are *sf* (sforzando) and *ff* (fortissimo).

240

Musical score for measures 240-249. The score includes parts for Clar. (Clarinet), Fag. (Bassoon), Cor. (Cornet), Tr. (Trumpet), Tromb. (Trombone), and Timp. (Timpani). The music is in a key with three sharps (F#, C#, G#) and a common time signature. The Clar. part starts with a rest and then plays a rhythmic pattern of eighth notes. The Fag. part plays a rhythmic pattern of eighth notes. The Cor. part plays a rhythmic pattern of eighth notes. The Tr. part plays a rhythmic pattern of eighth notes. The Tromb. part plays a rhythmic pattern of eighth notes. The Timp. part plays a rhythmic pattern of eighth notes. The dynamic markings are *pp* (pianissimo), *sf* (sforzando), and *ff* (fortissimo). There are also markings for *arco* and *H* (Horn).

Waltz Nr. 2

from Suite Nr.2 for Jazz Orchestra

Dmitri Shostakovich
Piano arr. by Richard Kula

Allegro poco moderato ♩ = 178

Musical notation for measures 1-9. The piece is in 3/4 time with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The first system shows the right hand playing chords and the left hand playing a bass line. Dynamics include *mf* and *p*.

Musical notation for measures 10-18. The right hand continues with melodic and harmonic lines, while the left hand provides a steady accompaniment.

Musical notation for measures 19-27. The piece features a variety of chordal textures and rhythmic patterns in both hands.

Musical notation for measures 28-34. The right hand has a more active melodic line, and the left hand continues with a consistent bass accompaniment. A dynamic of *f* is indicated.

Musical notation for measures 35-42. The piece concludes with a section labeled "To Coda". The notation includes first endings and repeat signs.

SAKURA

JAPANESE FOLK SONG

Sa - ku - ra, Sa - ku - ra, Ya - yo - i - no - so - ra - wa. Mi - wa - ta - su - ka - gi - ri -
ka - su - mi - ka - ku - mo - ka. Ni - o - i - zo, i - zu - ru.
I - za - ya. I - za - ya. Mi - ni - yu - kan.

bethsnotes.com

Hato Popo

Japanese folk song

Pop pop - po Ha - to - pop - po Ma - me - ga - ho - shi - i - ka
So - ra ya - ru - zo Min - na de na - ka - yo - ku Ta - be - ni - ko - i

bethsnotes.com

2. Pop pop po
Hato poppo
Mameha umaika
Tabetanara
Ichidoni sorotte
Tonndeyuke

KARCIĞAR KÖÇEKÇE
BENLİYİ ALDIM KAÇAKDAN

USÛLÜ : Aksak

MÜZİK : -
SÖZ : -

BEN Lİ Yİ AL DIM KA ÇAK DAN BEN Lİ Yİ AL
BİR İN CE ÇIK TÖ TÖN TÖ TER BİR İN CE ÇIK

DIM KA ÇAK TÖ DAN (SAZ - - -) GÖ RÜN MEZ OL DU SA ÇAK DAN
TÖ TÖN TÖ TER GÜL DA LİN DA BÖL BÖL Ö TER

AR ZU MAL MA DIM KÖ ÇEK DEN BEN Lİ
BE NİM YÄ RİM BA NA YE TER

O LUR BEN Lİ (SAZ - - -) OL MAZ BEN Lİ (SAZ - - -)

- - -) Nİ ÇİN OL MAZ (SAZ - - -) EL LER Kİ NA Lİ GÖZ LER SÜR ME Lİ

NE RE DE BUL MA Lİ SA TIN AL MA Lİ BEN Lİ AH GEL SÜR ME Lİ

Aranağme
GEL (SAZ - - -)

1 2

BENLİYİ ALDIM KAÇAKDAN
GÖRÜNMEZ OLDU KAÇAKDAN
ARZUM ALMADIM KÖÇEKDEN

NAKARAT:
BENLİ OLUR BENLİ OLMAZ BENLİ
NİÇİN OLMAZ ELLER KINALI GÖZLER SÜRMELİ
NEREDEN BULMALI SATIN ALMALI
BENLİ AH SÜRMELİ GEL

BİR İNCEKİ TÖTÜN TÖTER D.C.
GÜL DALINDA BÖLBÖL ÖTER
BENİM YÄRİM BANA YETER
NAKARAT

Laus Trinitati

SSATBB a cappella

arranged by
Felicia Sandler

Hildegard von Bingen

Legato

Moderato ♩ = 60 (♩ = 120, ♩ = ♩ throughout) *

mf

S1

Laus _____ Tri - ni - ta - ti, quae

5

S1

so - nus, et vi - - ta.

Il est bel et bon

Pierre Passereau

Il est bel et bon bon bon bon bon com - mè - re Il est bel et bon bon

Il est bel et bon bon bon bon bon com - mè - re

Il est bel et bon bon bon bon bon com - mè - re Il est bel et

Il est bel et bon bon bon bon bon com -

5 bon bon bon com - mè - re commè - re com - mè - re mon ma - ry. Il estoient deux fem - mes

Il est bel et bon bon bon com - mè - re com - mè - re mon ma - ry. Il estoient deux

bon bon bon com - mè - re com - mè - re mon ma - ry

- mère Il est bel et bon com - mè - re mon ma - ry

Give ya all my love babe—, what more—, can I do—?

The first system of music features a vocal line in treble clef with lyrics. The guitar accompaniment is in the same clef, showing chords and melodic lines. The bass line is in bass clef, showing a simple harmonic accompaniment with fingerings like 2-0-3-0 and 12-12.

Walk-in' by my - self I hope you'll un - der - stand—

The second system continues the musical piece. The vocal line includes a triplet of notes. The guitar accompaniment features a complex rhythmic pattern with many sixteenth notes and some triplets. The bass line continues with a steady accompaniment, including notes like 2-0-4-4-2-2-4-4.

A5 B5 N.C.

I just want to be your lov - er man—

The third system is marked with chord changes: A5, B5, and N.C. (Natural Chord). The vocal line has lyrics. The guitar accompaniment includes a triplet and some slurs. The bass line has notes like 2-2-4-4-2-2-4-4 and includes a slide (sl) on the 7th fret.

E7

The fourth system is marked with the chord E7. The guitar accompaniment is highly technical, featuring many triplets, slurs, and accents (Full, AH). The bass line includes notes like 14-14-14, 12-14, 14-12, and 14-14-12-14-12.

E5

You know I love you, you know it's

14-12 14-12 13-14 7 5 7 5 7 5 7 5 7 5 7 5

E7(#9)

true. Give ya all my love babe, what more.

tr tr al al 12 12 12 12 7 5 7 5 7 5 7 5 0 0 0 0

B9 E5

can I do? Walk-in' by my self. I hope you understand

AH AH PM 12 0 0 2 2 4 4 2 2 4 4 2 2 4 4 2 2 4 4 0 0 4 4 0 0 4 4

A5 B5

I just want to be your lover man

P P PM 2 0 0 2 (0) 5 0 4 2 2 4 4 2 2 4 4 4 4 6 6 4 4 6 6 2 2 2 2 2 2 2 2

II. Voiles

Modéré (♩ = 88)

Dans un rythme sans rigueur et caressant

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a series of chords and arpeggiated figures. The lower staff is in bass clef and contains a simple bass line. Dynamics include *p très doux*, *p*, and *più p*. There are hairpins indicating crescendos and decrescendos.

The second system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a series of chords and arpeggiated figures. The lower staff is in bass clef and contains a simple bass line. Dynamics include *pp* and *pp expressif*. There are hairpins indicating crescendos and decrescendos.

The third system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a series of chords and arpeggiated figures. The lower staff is in bass clef and contains a simple bass line. Dynamics include *très doux*. There are hairpins indicating crescendos and decrescendos.

The fourth system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a series of chords and arpeggiated figures. The lower staff is in bass clef and contains a simple bass line. Dynamics include *pp*. There are hairpins indicating crescendos and decrescendos.

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..